

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
Р І Ш Е Н Н Я
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ
ВОЛИНСЬКОГО ОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

---

26 березня 2019 року № 5

Справа № 12-18

м. Луцьк

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції
та накладення штрафу

Комунальне підприємство «Луцькводоканал» протягом 2017-2018 років займало монопольне (домінуюче) становище на ринку приєднання до мереж централізованого водовідведення в межах міста Луцька із часткою 100 відсотків. Передумовою для виникнення у КП «Луцькводоканал» монопольного (домінуючого) становища на ринку приєднання до централізованого водовідведення була відсутність інших учасників ринку централізованого водовідведення в межах міста Луцька.

Ринкова влада КП «Луцькводоканал» проявлялась у здатності відмовляти у приєднанні до мереж централізованого водовідведення іншим суб'єктам господарювання та нав'язувати їм не вигідні умови надання послуги.

У листопаді 2017 року – листопаді 2018 року КП «Луцькводоканал» відмовляв Гіркополонківській сільській раді Луцького району Волинської області у приєднанні до мереж централізованого водовідведення напірного каналізаційного колектора, збудованого відповідно до технічних умов відповідача від 25.05.2015 № 58 «Будівництво КНС з напірним каналізаційним колектором в с.Гірка Полонка» та укладенні договору, на скид стічних вод за відсутності альтернативних джерел надання послуг з централізованого водовідведення в межах м.Луцька.

За результатами розгляду справи № 12-18 такі дії комунального підприємства «Луцькводоканал» визнано зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку у вигляді повної відмови у реалізації товару (послуги) за відсутності альтернативних джерел реалізації (за п. 5 ч. 2 статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції»).

На комунальне підприємство «Луцькводоканал» накладено штраф у розмірі 30000 (тридцять тисяч) грн.

Адміністративна колегія Волинського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи № 12-18 про порушення комунальним підприємством «Луцькводоканал» законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50 та пунктом 5 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» (надалі – Закон), у вигляді

зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, та подання відділу досліджень і розслідувань від 26.02.2019 № 12-18/5,

ВСТАНОВИЛА:

1. Процесуальні дії

- (1) Розпорядженням адміністративної колегії Волинського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (надалі - Відділення) від 11.12.2018 № 17-рк розпочато розгляд справи № 12-18 за ознаками вчинення комунальним підприємством «Луцькводоканал» порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50 та пунктом 5 частини другої статті 13 Закону, у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку приєднання до мереж централізованого водовідведення в межах м.Луцька.
- (2) Головою Відділення надіслано Відповідачеві вимогу про надання інформації від 0308.2018 № 26/1.34-847.
- (3) Листом від 04.03.2019 № 26/1.34-300 Відповідачеві направлено Подання з попередніми висновками у справі від 26.02.2019 № 12-18/5.
- (4) Листом від 13.03.2019 № 324/1+03 Відповідач надав Відділенню відповідь на Подання з попередніми висновками та доповнення до неї.

2. Відповідач

- (5) Відповідачем у справі є комунальне підприємство «Луцькводоканал», ідентифікаційний код юридичної особи 03339489, адреса: 43010, Волинська обл., м.Луцьк, вул. Дубнівська, 26, (надалі – Підприємство, КП «Луцькводоканал»).

3. Визначення монопольного (домінуючого) становища

3.1. Об'єкт аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища

- (6) У відповідності до пункту 3.1 Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку (надалі – Методика) об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

3.1.1. Суб'єкт господарювання

- (7) У відповідності до п. 3.4 Методики, визначення складу групи суб'єктів господарювання здійснюється шляхом установлення переліку незалежних суб'єктів господарювання, до складу яких входить суб'єкт (суб'єкти) господарювання, що випускає(ють), постачає(ють), продає(ють), придбаває(ють) {споживає(ють), використовує(ють)} конкретний товар (продукцію, роботи, послуги).
- (8) У відповідності до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» КП «Луцькводоканал» є суб'єктом господарювання.

3.1.2. *Конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання*

(9) Послуга приєднання до мереж централізованого водовідведення.

3.2. ***Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців цих товарів, щодо яких має визначатися монополієне (домінуюче) становище***

3.2.1. *Перелік товарів, щодо яких має визначатися монополієне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання*

- (10) У відповідності до Методики перелік товарів, щодо яких має визначатися монополієне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з товарних груп, які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).
- (11) Визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється, виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.
- (12) Порядок приєднання споживачів до мереж централізованого водопостачання та водовідведення регулюється Законом України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення», Законом України «Про регулювання містобудівної діяльності», Правилами користування системами централізованого водопостачання та водовідведення в населених пунктах України¹ та місцевими правилами приймання стічних вод підприємств у систему каналізації населеного пункту.
- (13) Статтею 22 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» визначено право споживачів на підключення в установленому порядку до централізованого водопостачання та водовідведення.
- (14) Згідно із абзацом другим пункту 4.1 розділу IV Правил користування для приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення замовнику таких послуг надаються технічні умови.
- (15) Виробник послуг з централізованого водопостачання та водовідведення видає замовнику технічні умови згідно з поданою заявою протягом десяти робочих днів з дня реєстрації відповідної заяви з урахуванням потужностей споруд та пропускної спроможності мереж систем централізованого водопостачання та водовідведення, із зазначенням умов для проектування вводу: місця приєднання, місця розташування водомірного вузла, умов для влаштування проміжного резервуара і насосів - підвищувачів тиску.
- (16) Згідно з інформацією КП «Луцькводоканал» від 17.01.2019 № 76/1-03 підставою для підключення на постійній (довгостроковій) основі об'єкта до централізованих мереж водопостачання та/або водовідведення є зареєстрована у встановленому законодавством порядку декларація про готовність об'єкта до експлуатації або сертифікат, виданий органами державного архітектурно-будівельного контролю (крім абонентського приєднання водопровідних ввідів та випуску водовідведення

¹ Правила користування системами централізованого водопостачання та водовідведення в населених пунктах України затверджено наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 27.06.2008 року № 190 та зареєстровано у Міністерстві юстиції України 07.10.2008 року за № 936/15627 (надалі - Правила користування).

приватних домоволодінь з межею на обрізі труби приєднання до мережі централізованого водовідведення), а для об'єкта, що підлягає тимчасовому приєднанню – будівельний паспорт (для об'єктів, будівництво яких здійснюється після надіслання повідомлення про початок виконання будівельних робіт, що належать до класу наслідків СС1), дозволу на виконання будівельних робіт (для об'єктів будівництва, що належать до класу наслідків СС2 та СС3) або паспорт прив'язки тимчасової споруди, внесення до містобудівного кадастру (у випадку його створення та ведення у порядку, передбаченому законодавством) відомостей результатів інженерно-геодезичних виконавчих знімань завершеного будівництва об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури.

- (17) Враховуючи вищезазначене, товаром щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище є послуга з приєднання до мереж централізованого водовідведення.

3.2.2. *Перелік основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів)*

- (18) Відповідно до інформації КП «Луцькводоканал» лише Підприємство має право здійснювати приєднання до мереж централізованого водопостачання та водовідведення м.Луцька та не володіє інформацією щодо інших учасників цього ринку.
- (19) Споживачами цих послуг є юридичні та фізичні особи, які мають намір отримувати послуги з централізованого водопостачання та/або водовідведення в межах м.Луцька та отримали технічні умови на приєднання об'єктів до мереж централізованого водопостачання та водовідведення.

3.3. *Визначення товарних меж ринку*

- (20) Враховуючи, відсутність інших учасників ринку послуг, які б мали право видавати технічні умови на підключення до мереж централізованого водопостачання та водовідведення м. Луцька, що перебувають на балансі КП «Луцькводоканал», товарними межами ринку є послуги приєднання до мереж централізованого водопостачання та / або водовідведення.

3.4. *Визначення географічних меж ринку*

- (21) Територіальними (географічними) межами ринку послуг приєднання до мереж централізованого водопостачання та водовідведення є територія, де розташовані системи централізованого водопостачання/водовідведення, які перебувають у користуванні та розпорядженні Підприємства, тобто межі м. Луцька.

3.5. *Проміжок часу, стосовно якого має визначатися становище суб'єктів господарювання на ринку – часові межі ринку*

- (22) У відповідності до Методики, часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило, рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару зі сталою структурою.
- (23) Часовими межами ринку послуг приєднання до централізованого водовідведення визначено 2017 та 2018 роки.

3.6. Розрахунок частки суб'єктів господарювання на ринку

3.6.1. Обсяг ринку, на якому визначається монопольне (домінуюче) становище

- (24) Обсяги надання КП «Луцькводоканал» послуг приєднання до мереж централізованого водовідведення відповідає загальній кількості нових об'єктів абонентів. У 2017 році: юридичних осіб – 89, приватних будинків – 476, квартир у багатоквартирних житлових будинках – 1399. У 2018 році: юридичних осіб – 57, приватних будинків – 930, квартир у багатоквартирних житлових будинків – 3102.

3.6.2. Розрахунок часток суб'єктів господарювання на ринку

- (25) Оскільки КП «Луцькводоканал» є єдиним учасником на ринку послуг, відповідно обсяг ринку, на якому визначається монопольне (домінуюче) становище, відповідає загальному обсягу наданих послуг приєднання до мереж централізованого водовідведення Підприємством в межах м.Луцька протягом 2017-2018 років.

3.7. Визначення бар'єрів для вступу на ринок

- (26) Відповідно до Методики бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців; адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати, необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).
- (27) Основними бар'єрами вступу на даний ринок є необхідність для провадження діяльності отримання наступних документів: дозволу на спеціальне водокористування; ліцензії на господарську діяльність з централізованого водопостачання та водовідведення; державного акта на право постійного користування або дозволу на користування надрами; технічного проекту на розміщення водопровідних мереж, споруд та устаткування, погодженого і затвердженого в установленому порядку

3.8. Установлення монопольного (домінуючого) становища

3.8.1. Визначення частки суб'єкта господарювання

- (28) У відповідності до частини першої статті 12 Закону суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо на цьому ринку у нього немає жодного конкурента.
- (29) Враховуючи відсутність конкурентів на ринку послуги приєднання до мереж централізованого водопостачання та /або водовідведення в межах м.Луцька, частка КП «Луцькводоканал» на досліджуваному ринку становить 100 відсотків.

3.9. Загальні висновки щодо визначення монопольного (домінуючого) становища відповідача

- (30) Таким чином, відповідно до частини першої статті 12 Закону КП «Луцькводоканал» протягом 2017-2018 років займав монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг приєднання до мереж централізованого водопостачання та/або водовідведення в межах м. Луцька із часткою 100 відсотків внаслідок відсутності у нього на цьому ринку конкурентів.

4. Зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку

- (31) Відповідно до пункту 5 частини другої статті 13 Закону зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку, зокрема, визнається часткова або повна відмова від придбання або реалізації товару за відсутності альтернативних джерел реалізації чи придбання.

4.1. Обставини справи

- (32) У серпні 2018 року до Відділення надійшла заява про ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції від Гіркополонівської сільської ради Луцького району Волинської області (Волинська обл., Луцький р-н, с.Гірка Полонка, вул.Горохівська, 63 а) (надалі – Заявник, Сільська рада) на дії КП «Луцькводоканал».
- (33) Сільська рада у своїй заяві повідомила, що протягом грудня 2017 року – серпня 2018 року КП «Луцькводоканал» відмовляється від приєднання до мереж централізованого водовідведення існуючого каналізаційного колектора на вул. Львівській м. Луцька новозбудованої каналізаційної насосної станції з напірним каналізаційним колектором в с. Гірка Полонка та укладення договору про приймання стічних вод. При цьому, новозбудована каналізаційна насосна станція з напірним каналізаційним колектором в с. Гірка Полонка збудована на підставі технічних умов № 58, виданих КП «Луцькводоканал» від 25.05.2015 року.
- (34) Порядок приймання стічних вод та укладення договорів на приєднання до мереж каналізації м.Луцька врегульовано рішеннями Луцької міської ради від 15.12.2011 № 902-1 «Про Правила приймання стічних вод у міську каналізаційну мережу м.Луцька на 2012 -2016 роки» та рішенням виконавчого комітету Луцької міської ради від 07.10.2016 № 609-1 «Про продовження терміну дії Правил приймання стічних вод у міську каналізаційну мережу м.Луцька на 2017 рік». Рішенням виконавчого комітету Луцької міської ради №595-1 від 19.09.2018 затверджено Правила приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення міста Луцька на 2018-2022 роки (надалі - Правила приймання стічних вод м.Луцька).
- (35) КП «Луцькводоканал» відповідно до статті 23 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» (надалі – Закон «Про воду») має видавати дозволи і технічні умови на підключення споживачів до систем централізованого питного водопостачання та/або водовідведення. Згідно зі статтею 1 Закону «Про воду» технічні умови - це комплекс умов і вимог до інженерного забезпечення систем водопостачання та водовідведення, які мають відповідати його розрахунковим параметрам.
- (36) Відповідно до Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» технічні умови повинні відповідати законодавству, містити достовірну інформацію та обґрунтовані вимоги до об'єктів будівництва, а також відповідати намірам заявника щодо забудови земельної ділянки (частина 3 статті 30 Закону).
- Технічні умови є чинними до завершення будівництва об'єкта незалежно від зміни замовника. Зміни до технічних умов можуть вноситися тільки за згодою замовника (частина сьома статті 30 Закону). Порядок видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення також регулюється Правилами користування.
- (37) За результатами аналізу порядку укладення договорів про надання послуг водокористування у м.Луцьку у Правилах приймання стічних вод, що діяли протягом

2015-2017 років та січня-жовтня 2018 року, встановлено однаковий порядок підключення нових абонентів.

- (38) Зокрема, підключення нових абонентів до системи каналізації дозволяється лише за наявності технічних умов, проекту приєднання до мереж каналізації м. Луцька, розробленого у відповідності до чинних норм проектування та узгодженого з водоканалом у встановленому порядку. Приймання стічних вод підприємств-абонентів у систему каналізації здійснюється за договорами на водопостачання та водовідведення.
- (39) Підставами для відмови в укладенні договору абонента в систему каналізації є:
- забруднення стічних вод речовинами, скид яких у каналізаційні мережі заборонений розділом 6 цих Правил;
  - значне перевищення допустимої концентрації забруднюючих речовин у стічних водах, яке призведе до порушення технологічних процесів очищення стічних вод;
  - перевантаження (вичерпання пропускної спроможності) каналізаційної мережі або очисних споруд м. Луцька.
- (40) Гіркополонківська сільська рада для приєднання до каналізаційної мережі м. Луцька та скиду каналізаційних стоків с.Гірка Полонка в мережу м.Луцька двічі зверталась до Підприємства про видачу відповідних технічних умов.
- (41) Підставою для звернення Сільської ради для отримання технічних умов для приєднання до каналізаційних мереж м.Луцька були наступні обставини.
- (42) Село Гірка Полонка, що входить до складу Гіркополонківської сільської ради, знаходиться на відстані 5 кілометрів до житлової забудови міста Луцька та межує з селом Полонка та ПрАТ «Гнідавський цукровий завод» (м.Луцьк, вул.Ранкова, 1). На території села до мереж централізованого водовідведення приєднано 16 багатоквартирних 5-ти поверхових житлових будинків, загальноосвітня школа та бібліотека. Зазначені об'єкти були побудовані до 2008 року.
- (43) Згідно з рішенням Волинської обласної ради від 15.10.2008 № 23/21 2009 року «Про передачу житлових будинків, каналізаційно-насосної станції з допоміжними спорудами в с.Гірка Полонка Луцького району, що не увійшли до статутного фонду ВАТ «Луцьке РТП»» із спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст області було передано у власність ВАТ «Луцьке РТП» (Волинська обл., Луцький р-н, с.Гірка Полонка, вул.Горохівська 3, ідентифікаційний код юридичної особи 03569189) каналізаційно-насосну станцію з допоміжними спорудами (панель ЩО-59, пульт управління, камера КСО-366, камера ТПУ, зовнішній колектор – сталевий, кабель високої напруги, шафа управління пожежними насосами, розподільний пункт) загальною балансовою вартістю 86833,76 грн.
- (44) У комунальну власність територіальних громад сіл Гірка Полонка, Полонка, Оздів Луцького району передано 29 житлових будинків та самопливний колектор.
- (45) Двадцять п'ятого вересня 2008 року між ВАТ «Луцьке РТП» та Гіркополонківською сільською радою укладено договір про надання послуг по перекачуванню каналізаційних стоків. Згідно з предметом договору ВАТ «Луцьке РТП» на замовлення Гіркополонківської сільської ради протягом 49 років за плату зобов'язалось надавати послуги по перекачуванню каналізаційних стоків с.Гірка Полонка на поля фільтрації. В свою чергу, ВАТ «Луцьке РТП» уклало договір з ВАТ «Гнідавський цукровий завод» про можливість перекачування каналізаційних стоків на поля фільтрації заводу.

У зв'язку зі зміною форми власності ВАТ «Луцьке РТП» (припинено 02.10.2013 року запис 118711700160000085) протягом 2010 – 2013 років виконавцями послуг виступали товариство з обмеженою відповідальністю «Фондтранс» (Волинська обл., Луцький р-н, с.Гірка Полонка, вул.Горохівська 2 г, ідентифікаційний код юридичної особи 37018962) (надалі – ТзОВ «Фондтранс») та товариство з обмеженою відповідальністю «Західтранссервіс плюс» (Волинська обл., Луцький р-н, с.Гірка Полонка, вул.Луцька 8, ідентифікаційний код юридичної особи 37107375) (надалі – ТзОВ «Західтранссервіс плюс»).

ТзОВ «Фондтранс» надавало Сільській раді послуги по перекачуванню каналізаційних стоків згідно з договором, укладеним між сторонами 12.08.2010 року.

Згідно з договорами на надання послуг по перекачуванню каналізаційних стоків місячні обсяги надання послуги становили 3000 м³.

Листом від 14 грудня 2012 року ТзОВ «Західтранссервіс плюс» повідомило про неможливість подальшої експлуатації каналізаційно-насосної станції та запропонувало виділити з бюджету на реконструкцію КНС 150 тис.грн. Листом від 26.11.2013 року № 85 ТзОВ «Західтранссервіс плюс» відмовилось від надання послуг по перекачуванню каналізаційних стоків у зв'язку з перебуванням КНС в аварійному стані, запропонувало Сільській раді взяти КНС в оренду, попередньо провівши капітальний ремонт споруд та механізмів.

- (46) Слід зазначити, що послуги з каналізації, очищення та відведення стічних вод на території Гіркополонківської сільської ради надає Виробничо-комунальне підприємство з надання послуг населенню та виробництва сільськогосподарської продукції при Гіркополонківській сільській раді «Грань» (Луцький р-н, с.Гірка Полонка, вул.Горохівська 2а, ідентифікаційний код юридичної особи 32748418) (надалі – ВКП «Грань»). ВКП «Грань» є підприємством комунальної власності, засновник - Гіркополонківська сільська рада.
- (47) Відповідно до письмових пояснень працівників ВКП «Грань» у 2014-2016 роках каналізаційні стоки від багатоквартирних житлових будинків, закладів освіти та культури с.Гірка Полонка вивозились асенізаційними автомобілями шляхом відкачування з каналізаційного колодязя та вивезення на поля фільтрації ПАТ «Гнідавський цукровий завод».
- (48) У 2017 році у зв'язку з поширенням неприємного запаху, запобігання екологічній катастрофі у м.Луцьку та прилеглих територіях ПАТ «Гнідавський цукровий завод» заборонило ВКП «Грань» зливання каналізаційних стоків на поля фільтрації.
- (49) ВКП «Грань» протягом 2017 року вивезення стічних вод здійснювало спеціалізованим автотранспортом на очисні споруди м.Луцька. У зв'язку з відсутністю власного спеціалізованого автотранспорту та запобігання забрудненню стічними каналізаційними водами села від життєдіяльності 815 мешканців багатоквартирних житлових будинків, учнів загальноосвітньої школи фізичні особи – підприємці (мешканці с.Гірка Полонка) безоплатно передали у тимчасове користування ВКП «Грань» два вантажних асенізаційних автомобілі ЗІЛ.
- (50) Враховуючи вищезазначені обставини Сільською радою у 2013 році було прийнято рішення щодо побудови нової каналізаційно-насосної станції та приєднання до каналізаційних мереж м.Луцька.
- (51) Вперше щодо видачі технічних умов для приєднання до каналізаційних мереж м.Луцька Сільська рада звернулась до Підприємства з листом від 20.12.2013 № 926/1. Вдруге Сільська рада звернулась до Підприємства з заявою від 19.05.2015 № 376 про видачу технічних умов.

- (52) Підприємство видало Сільській раді технічні умови від 25.05.2015 року за № 58 «Будівництво КНС з напірним каналізаційним колектором в с. Гірка Полонка» (надалі – ТУ№58). Середньодобове скидання стоків згідно з ТУ№58 – 143,0 м³/добу. Місце підключення до каналізаційних мереж: існуючий каналізаційний колектор на вул.Львівській. У ТУ №58 Сільську раду було зобов'язано у проекті передбачити встановлення приладів обліку стоків на каналізаційній насосній станції. ТУ№58 були визнані чинними до завершення будівництва об'єкту.
- (53) Згідно з договором на виконання проектних робіт № 441 від 24.12.2013, з врахуванням додаткової угоди від 27.12.2013, робочий проект на будівництво каналізаційної насосної станції з напірним колектором в селі Гірка Полонка Луцького району Волинської області було виконано Волинським філіалом Державного підприємства «Державний науково-дослідний та проектно-вишукувальний інститут «НДПРОЕКТРЕКОНСТРУКЦІЯ».
- За договором підряду від 07.06.2016 №2 роботи з будівництва каналізаційної насосної станції з напірним колектором в селі Гірка Полонка Луцького району було виконано підрядником – товариством з обмеженою відповідальністю «Україна Інжиніринг».
- Відповідно до інформації Заявника загальний розмір витрат на будівництво каналізаційної насосної станції з напірним колектором в селі Гірка Полонка Луцького району склав 3855,3 тис.грн. Фінансування будівництва здійснювалось за рахунок коштів обласного, районного та сільського бюджетів.
- (54) Листом від 13.11.2017 № 882/01-08 Сільська рада звернулася до Підприємства з пропозицією укласти договір на приймання господарсько-побутових стоків с. Гірка Полонка в комунальну каналізаційну мережу м.Луцька.
- (55) Підприємство відмовило Раді в укладенні такого договору.
- (56) Сільська рада з метою встановлення причин відмови у укладенні договору на приєднання до систем каналізації, через представника адвоката Стасюка О.В., неодноразово зверталася до Підприємства та Луцької міської ради.
- (57) У листі від 06.07.2018 № 158/1-оу Підприємством було зазначено наступне.
- «У відповідності до Статуту КП «Луцькводоканал» підприємство здійснює свою діяльність на принципах господарської самостійності, власного комерційного ринку, має право від свого імені укладати договори, набувати майнові і немайнові права та нести обов'язки.*
- Ст.ст. 6, 627 ЦК України передбачено, що сторони є вільними в укладенні договору, виборі контрагента та визначенні умов договору.*
- У відповідності до ч. 1 ст. 317 ЦК України власникові належать права володіння, користування та розпорядження своїм майном.*
- Ч. 1-2 ст.319 ЦК України передбачено, що власник володіє, користується, розпоряджається своїм майном на власний розсуд і має право вчиняти щодо свого майна будь-які дії, які не суперечать закону.*
- Як вбачається з ч.1 ст. 321 ЦК України право володіння є непорушним.*
- Таким чином, враховуючи норми чинного законодавства, прийняття рішення про укладення договору про надання послуг є правом підприємства, а не його обов'язок.»(мовою оригіналу).*
- (58) Відповідно до листа КП «Луцькводоканал» від 06.07.2018 № 158/1-07 прийняття рішення щодо укладення договорів про надання послуг (незалежно від видачі

технічних умов на приєднання та виконання замовником будівельних робіт) є правом Підприємства, а не його обов'язком.

- (59) У цьому ж листі Підприємство повідомило, що пропускна спроможність каналізаційної мережі м.Луцька, зокрема на КНС-4 (до якої має бути приєднано мережі Сільської ради) становлять 22 тис.м³/добу. При цьому, згідно з інформацією КП «Луцькводоканал» на момент звернення Гіркополонківської сільської ради щодо укладення договору на прийняття стоків пропускна спроможність КНС-4 не визначалась.
- (60) Листом від 02.10.2018 № 1157/1-03 на вимогу Відділення КП «Луцькводоканал» зазначив, що пропускна спроможність насосної станції №4 становить 22 тис.м³/добу, на даний час КНС-4 фактично перекачує 7,5-8,0 тис.м³/добу. Враховуючи інформацію Підприємства фактична завантаженість КНС-4 не перевищує 36 % пропускної спроможності.
- (61) Національна комісія, що здійснює державний контроль у сфері енергетики та комунальних послуг (надалі - НКРЕКП) у листі від 29.08.18 № 7795/19/7-18 у відповідь на скаргу Сільської ради вказала іншу (відмінну від інформації Підприємства) проектну та фактичну потужність КНС-4 – відповідно 40 тис.м³/добу та 8,0 тис.м³/добу. Відповідно до інформації НКРЕКП фактична завантаженість КНС-4 не перевищувала 20 відсотків.
- (62) Зазначене свідчить про відсутність перевантаження (вичерпання пропускної спроможності) каналізаційної мережі, приєднаної до КНС-4 м.Луцька.
Відповідно КП «Луцькводоканал» при відмові Сільській раді в укладенні договору на приєднанні до систем каналізації м. Луцька не дотримався вимог Правил приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення міста Луцька та вчинило дії, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку приєднання до мереж централізованого водовідведення м. Луцька за наявності альтернативних джерел придбання послуги.
- (63) Водночас, Луцька міська рада у листах від 16.02.2018 № 1.1-10/1158 та від 10.04.2018 № 1-1-10/2657 повідомила Гіркополонківську сільську раду, що у зв'язку з підключенням каналізаційних мереж мікрорайону «Вересневе» до КНС-4 зростає завантаженість на неї, внаслідок чого нарізла необхідність у реконструкції. Кошти на реконструкцію об'єктів водовідведення в тарифі на дану послугу не передбачені, фінансування таких робіт здійснюється за рахунок коштів місцевого бюджету. У разі підключення каналізаційної мережі с.Гірка Полонка виникає потреба заміни насосного агрегату на КНС-4, вартість якого складає 700 тис.грн.
- (64) Твердження Луцької міської ради спростовуються наступним.
- (65) Під час розгляду справи встановлено, що згідно з технічними умовами Підприємства № 60 від 26.05.2014 року на підключення до мереж водопостачання та водовідведення мікрорайону «Вересневе» в м.Луцьку середньодобовий обсяг скидання стоків становив 1,68 тис.м³/добу. Враховуючи пропуску спроможність КНС-4 у обсязі 22 тис.м³/добу (за інформацією Підприємства) при приєднанні мікрорайону «Вересневе» фактична завантаженість насосної станції не перевищила 50 % від проектної потужності (8,0 тис.м³/добу + 1,68 тис.м³/добу = 9,68 тис.м³/добу).
- (66) Інвестиційною програмою КП «Луцькводоканал» на 2017 рік передбачалось та виконано заход «Капітальний ремонт (модернізація насосного обладнання на КНС-4 по вул.Потебні в м.Луцьку)».

Таку ж інформацію щодо виконання заходу з модернізації КНС№4 надала НКРЕКП (лист від 29.08.18 № 7795/19/7-18 отримано від представника Заявника).

- (67) На вимогу Відділення від 13.12.2018 № 26/1.34-1299 щодо надання копій документів, що підтверджують вартість робіт з заміни насосного агрегату на КНС-4 м.Луцька у розмірі 700 тис.грн. (звіт про результати енергетичного аудиту, витяг з проектно-кошторисної документації на реконструкцію КНС) Підприємство не надало жодного документу та у листі від 17.01.2019 № 76/1-03 зазначило, що «орієнтовна вартість необхідного для заміни насосного агрегату КНС-4 м.Луцька було визначено на основі вивчення та аналізу відповідних комерційних пропозицій з відкритих джерел інформації»(мовою оригіналу). Зазначене свідчить про відсутність у Підприємства необхідності у закупівлі насосного обладнання для КНС-4.
- (68) Враховуючи вищезазначене, Сільською радою за відсутності альтернативи щодо забезпечення безперебійного надання послуг централізованого водовідведення для мешканців 5-ти поверхових багатоквартирних житлових будинків, закладів освіти та культури с.Гірка Полонка згідно з вимогами Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» та Правил користування отримано технічні умови на приєднання до систем централізованого водовідведення КП «Луцькводоканал» та здійснило розробку проекту будівництва та його виконання суб'єктами господарювання, уповноваженими на здійснення таких видів діяльності.
- (69) Тоді як, КП «Луцькводоканал», при наявності пропускнуої спроможності каналізаційно-насосної станції №4 та не підтвердженні інформації щодо необхідності виконання робіт із заміни насосного агрегату на КНС-4 м.Луцька загальною вартістю 700 тис.грн., відмовив Сільській раді в укладенні договору на приєднання до систем централізованого водовідведення та прийняття стоків за відсутності альтернативних джерел придбання послуги – відсутності інших суб'єктів господарювання, що надають послуги з приєднання до систем централізованого водовідведення в межах м.Луцька

4.2. Антиконтурентні наслідки дій Відповідача

- (70) Враховуючи вищезазначене, дії КП «Луцькводоканал» щодо відмови у приєднанні до мереж централізованого водовідведення новозбудованого каналізаційного колектора с.Гірка Полонка та укладення відповідного договору на прийняття стоків призвели до ущемлення інтересів суб'єкта господарювання ВКП «Грань» та побутових споживачів - мешканців 16-ти багатоквартирних 5-ти поверхових житлових будинків, учнів та педагогічного колективу загальноосвітньої школи та відвідувачів бібліотеки.
- (71) В ході розгляду справи ВКП «Грань» повідомило, що протягом листопада 2017 - листопада 2018 року (період відмови КП «Луцькводоканал» у приєднанні до централізованого водовідведення та укладення відповідного договору на прийняття стічних вод до комунальної каналізації) на вивезення стічних вод спеціалізованим автотранспортом на очисні споруди м.Луцька було витрачено 42 тис.грн. Зазначені витрати не включають витрат на користування спеціалізованим транспортом (асенізаційні автомобілі), оскільки мешканці с.Гірка Полонка – власники таких автомобілів - надали їх ВКП «Грань» у безкоштовне користування.

4.3. Неможливість вчинення Відповідачем таких дій за умов існування значної конкуренції на ринку

- (72) За умови існування значної конкуренції на ринку послуг приєднання до мереж централізованого водовідведення Сільська рада могла б обрати іншого надавача цих послуг та своєчасно приєднати новозбудований каналізаційний колектор в с. Гірка

Полонка до мереж централізованого водовідведення. Відповідно ВКП «Грань» не понесло б витрати на вивезення стічних вод від 16-ти багатоквартирних 5-ти поверхових житлових будинків, загальноосвітньої школи та бібліотеки спеціалізованим автотранспортом на очисні споруди м.Луцька.

- (73) Листом від 27.12.2018 року Заявник повідомив, що КП «Луцькводоканал» припинив порушення законодавства про захист економічної конкуренції та уклав договір на прийняття стічних вод до комунальної каналізації від 12.11.2018 за № 35/6 з ВКП «Грань» - уповноваженим Сільською радою комунальним підприємством, яке надає комунальні послуги на території с.Гірка Полонка.

4.4. *Загальні висновки щодо зловживання Відповідачем монопольним становищем*

- (74) Враховуючи вищезазначене, дії комунального підприємства «Луцькводоканал», який протягом 2017-2018 років займав монопольне (домінуюче) становище на ринку приєднання до мереж централізованого водовідведення в межах м.Луцька, що полягали у відмові Гіркополонківській сільській раді Луцького району Волинської області в приєднанні до мереж централізованого водовідведення згідно з технічними умовами від 25.05.2015 року за № 58 «Будівництво КНС з напірним каналізаційним колектором в с. Гірка Полонка» та укладенні договору на скид стічних вод за відсутності альтернативних джерел надання послуги приєднання до мереж централізованого водовідведення в межах м.Луцька, кваліфіковано Відділенням, як зловживання монопольним становищем на ринку відповідно до пункту 5 частини другої статті 13 Закону.

5. **Заперечення Відповідача та їх спростування**

- (75) Як свідчать реагування Відповідача на попередні висновки у справі, та подані ним додаткові докази, КП «Луцькводоканал» з висновками Відділення про порушення ним законодавства про захист економічної конкуренції згідне.
- (76) Листом від 13.03.2019 за № 324/1-03 Підприємство повідомило про важкий фінансовий стан, який пов'язаний зі зниженням рівня оплати за послуги з водопостачання та водовідведення абонентами – фізичними та юридичними особами, неплатежами зі сторони держави, значним податковим навантаженням на підприємство, постійним зростанням цін на енергоносії. За наслідками фінансово-господарської діяльності Підприємство за 2018 рік отримало збитки у розмірі 2483 тис.грн.

6. **Висновки у справі**

- (77) Таким чином, доказами, зібраними у справі, доведено, а зауваженнями і запереченнями Відповідача не спростовано висновок Відділення про те, що Відповідач, займаючи протягом 2017-2018 років монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг приєднання до мереж централізованого водовідведення в межах м.Луцька, своїми діями, що полягали у:
- відмові Гіркополонківській сільській раді Луцького району Волинської області в приєднанні до мереж централізованого водовідведення згідно з технічними умовами від 25.05.2015 року за № 58 «Будівництво КНС з напірним каналізаційним колектором в с. Гірка Полонка» та укладенні договору на скид стічних вод за відсутності альтернативних джерел надання послуги з централізованого водовідведення в межах м.Луцька,

вчинив порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене пунктом 5 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

7. Визначення розміру штрафу

- (78) Зловживання монопольним (домінуючим) становищем є порушеннями законодавства про захист економічної конкуренції (пункт 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції»).
- (79) Відповідно до абзацу 2 частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за порушення, визначене пунктом 2 статті 50 цього Закону, накладається штраф у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.
- (80) Відповідно до інформації КП «Луцькводоканал» (лист від 13.03.2019 № 324/1-03) дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) у 2018 році становив ( ) гривень.
- (81) Листом від 14.03.2019 за № 1.1-5/1373/2019 виконавчий комітет Луцької міської ради звернувся з проханням при прийнятті рішення у справі № 12-18 врахувати важкий фінансовий стан Підприємства, соціальну і екологічну важливість надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення безперебійно та цілодобово. Накладення штрафних санкцій може призвести до негативних фінансових наслідків для Підприємства.
- (82) При визначенні розміру штрафу було враховано такі обставини:
- (i) вчинення порушення вперше;
  - (ii) тривалість вчинення порушення;
  - (iii) припинення порушення та сприяння Відділенню під час розгляду справи.

Враховуючи викладене, керуючись статтею 7, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48 і 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за № 291/5482 та пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (із змінами), адміністративна колегія Волинського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати, що комунальне підприємство «Луцькводоканал» (43010, м. Луцьк, вул. Дубнівська, 26, ідентифікаційний код юридичної особи 03339489) за результатами діяльності у 2017-2018 роках займало монопольне (домінуюче) становище на ринку приєднання до мереж централізованого водовідведення в межах м. Луцька з часткою 100 відсотків.

2. Визнати, що дії комунального підприємства «Луцькводоканал» (43010, м. Луцьк, вул. Дубнівська, 26, ідентифікаційний код юридичної особи 03339489), які полягають у:

- відмові Гіркополонківській сільській раді Луцького району Волинської області в приєднанні до мереж централізованого водовідведення згідно з технічними умовами від 25.05.2015 року за № 58 «Будівництво КНС з напірним каналізаційним колектором в с. Гірка Полонка» та укладенні договору на скид стічних вод за відсутності альтернативних джерел надання послуги з централізованого водовідведення в межах м.Луцька,

порушенням, передбаченим пунктом 2 статті 50, пунктом 5 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополієм становищем на ринку приєднання до мереж централізованого водовідведення в межах м. Луцька шляхом повної відмови у реалізації товару (послуги) за відсутності альтернативних джерел реалізації.

3. За порушення, вказане в пункті 2 резолютивної частини рішення, накласти на комунальне підприємство «Луцькводоканал» (43010, м. Луцьк, вул. Дубнівська, 26, ідентифікаційний код юридичної особи 03339489) штраф у розмірі 30 000 (тридцять тисяч) гривень.

Штраф підлягає сплаті у двомісячний строк з дня одержання рішення.

Відповідно до статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» протягом п'яти днів з дня сплати штрафу суб'єкт господарювання зобов'язаний надіслати до Волинського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України документи, що підтверджують сплату штрафу.

Рішення може бути оскаржене до господарського суду у двомісячний строк з дня його одержання.

Голова адміністративної колегії
Голова відділення

Д.П.Іванов